

Netvořický školák

2 / 2021-2022

Jarní číslo

Vážení přátelé,

tentokrát si pro vás žáci ZŠ Netvořice připravili velikonoční a jarní témata.

Příjemné čtení!

Jarní únava a jak na ni?

Příchod jara většina z nás očekává s netrpělivostí, s pocity radosti a naděje z probouzející se přírody, přesto se někdy cítíme jako medvědi, kteří se ještě neprobrali ze zimního spánku. Tento stav se běžně nazývá jarní únava.

Příčinou jarní únavy je především malé množství slunečního svitu v zimních měsících. Důležitou roli tu hraje látka, které se přezdívá **hormon dobré nálady – serotonin**. Jeho nedostatek **způsobuje změny nálad, může vyvolávat pocit špatné nálady, nervozity a způsobuje nespavost**.

Nedostatek serotoninu lze doplnit vhodně zvolenou stravou (zelenina, ovoce, maso, listová zelenina, mléčné výrobky, celozrnné pečivo), pohybem, a pobytem či sportem venku na sluníčku.

Prvňáčci proti jarní únavě doporučují: hodně pít a to čistou vodu nebo bylinné čaje, hodně spát, jíst spoustu jableček a pomerančů a běhat co nejvíce venku na čerstvém vzduchu.

Krásné jarní dny Vám přeje I. třída

Jarní a velikonoční přípravy ve druhé třídě

I druháci se zapojili do jarních úklidových činností v okolí školy. Byli opravdu pilní, práce se jim dařila. Po dobře odvedené práci si zahráli na hřišti drobné pohybové hry a pak si opekli špekáčky.

V závěru uklízacího dne zhodnotili svoji činnost a poučili se z krátkého filmu o nutnosti třídit odpad.

Výtvarná výchova ve druhé třídě je v této jarní době zaměřená hlavně na období Velikonoc. Žáci druhé třídy jsou velice šikovní a jejich práce jsou moc pěkné.

Mgr. Jana Bernardová
(třídní učitelka II. třídy)

Těšíte se na Velikonoce?

Velikonoce jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem, ale také svátkem, který oslavuje příchod jara a probouzení přírody. Chodíme rádi do přírody a víme, že příroda má na naše zdraví významný vliv. Působí na nás uklidňující zeleň, čerstvý vzduch, nekonečné množství zážitků, vůně, zpěv ptáků apod.

Zkusili jste někdy obejmout strom? Zkuste to. Pro to všechno se musíme o přírodu starat. A tak je dobře, že jsme se zapojili do projektu Uklidíme Česko – Netvořice. Naše třída společně se IV. třídou uklízela silnici, které se říká stará Všetická. Sami jsme byli překvapeni, že jsme nasbírali 11 pytlů odpadků, našli vyhozený koberec, molitany apod. Na závěr jsme si opekli špekáčky.

A co jsme získali? Super pocit, že jsme udělali dobrý skutek nejen pro přírodu, pro sebe, pro nás všechny. Brzo nás bude lákat slunečné počasí k vycházkám do přírody. Pokaždé si vzpomeneme na náš úklid a budeme chránit přírodu.

Žáci III. třídy a paní učitelka Olga Vokálová

Velikonoce u nás a ve světě (1/2)

Velikonoce, které letos připadají na **neděli 17. dubna 2022**, jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem, oslavujícím zmrtnýchvstání Ježíše Krista. Kromě toho ale oslavují také konec zimy a příchod jara, probouzení přírody, plodnost a lásku. Proto se s nimi pojí mnoho tradic.

Zajímavé je, že v Čechách se Velikonoce slaví jinak, než ve světě.

Velikonoce v Česku

Velikonoční svátky začínají Škaredou středou, pokračují Zeleným čtvrtkem, Bílou sobotou, Božím hodem Velikonočním a končí Velikonočním pondělím. Každý den se pojí s pověrami a zvyky. Česko je však velmi známé pro vlašný vztah obyvatelů k církvi, a tak se jeho obyvatelé drží zejména tradic, které spíš oslavují konec zimy a příchod jara. Na velikonoční pondělí vyrazí muži a chlapani na obchůzku s pomlázkami – svazkem spletených vrbových proutků, který na konci zdobí barevné stuhy. Tou symbolicky vyšlehnají dívky, aby je tak omladili a aby zkrásněly. Po odříkání koledy je pak ženy odmění vajíčkem, pradávým symbolem nového života. Tradiční jsou kraslice malované voskem nebo vyškrabávané, vejce se barví i trávou nebo slupkami od cibule. Čím dál častěji najdete v košíčku koledníků i vajíčka z čokolády, ty starší z nich dámy pohostí i dobrou pálenkou. Muži obcházejí dům od domu celou vesnici, a to až do poledne. Po něm by se měly role obrátit a pro výslužku by měly vyrazit i ženy, tento zvyk se však již obvykle nedodrhuje.

Oslavy jsou samozřejmě spojeny i s jídlem. Zejména v neděli na Boží hod Velikonoční se podává jehněčí, telecí nebo kůzlečí. Chudší rodiny, které si nemohly dovolit maso, upekli beránka ze sladkého těsta a tato tradice se drží dodnes. Na velikonoční tabuli se objevuje i nádivka, mazanec, pečené Jidáše a samozřejmě vejce ve všech možných úpravách.

Velikonoce v Německu

Němci by si svátky jara nedovedli představit bez malovaných kraslic. Zároveň je spojují se sportovními aktivitami, jakou jsou přenášení, házení, koulení nebo rozbíjení vajec. Mezi oblíbené disciplíny patří hození vejce do dálky nebo co nejvýš, ale pozor: nesmí se rozbít! Zvykem také bývá, že se majitel domu pokouší přehodit vejce přes střechu. Člen rodiny pak chytá na druhé straně. Hod má ochránit stavení před bleskem.

Velikonoce v Anglii

Stejně jako v Americe je hlavním symbolem Velikonoc hledání vajíček. Malování kraslic není ve Velké Británii tak rozšířené, a proto se hledají vajíčka čokoládová. Svátky zde začínají Masopustním úterkem, který je známý jako palačinkový den. Tyto svátky jsou věnované dětem, a proto se pořádají dětské slavnosti a večírky a ve školách se nosí velikonoční klobouky. K jídlu se podává jehněčí pečené se sladkými bramborami a jarní zeleninou.

Velikonoce u nás a ve světě (2/2)

Velikonoce v Polsku

V katolickém Polsku si většina lidí nechává své sváteční pokrmy na Bílou sobotu posvětit. Mezi tradiční jídla patří klobásy, šunky a ke všemu se přidává křen, který slouží jako symbol zdraví, ale zároveň utrpení. Pečou se bábovky z kynutého těsta, beránci z cukru a tradičním pokrmem je mazurek – plochý moučník s různými náplněmi. Na Velikonoční pondělí se lidé polévají vodou, což jim má zajistit zdravý a dlouhý život.

Velikonoce v Itálii

Italskou tradicí je karneval, který začíná už počátkem ledna a trvá až do Popeleční středy. Jeho součástí jsou pestré průvody, maškarády, tance a hudba. Důležitou součástí karnevalu jsou masky. Největší událostí je takzvaná smrt karnevalu. V Benátkách je například slaměné tělo Krále karnevalu naplněno výbušnými žabkami a o půlnoci je spáleno na Piazza San Marco.

Děti dostávají postavičku staré ženy, která má sedm nohou, a symbolizuje tak sedm týdnů půstu. V polovině postavičku rozpůlí, jednu polovinu zahodí a druhou si nechají do konce půstu. Tradice a oslavy Velikonoc prožívají lidé v Itálii velice silně, pořádají velká procesí a modlí se. Za největší lahůdku je považováno pečené jehněčí a velikonočním pokrmem jsou také preclíky. Zkroucený tvar má symbolizovat založené ruce při modlitbě.

V Norsku jsou Velikonoce spojené s detektivními příběhy. Kupují se knížky, detektivky běží na televizních stanicích, a dokonce i na krabici od mléka najdete smyšlené detektivní historky o vraždách.

V Chorvatsku si přiřukávají vajíčkem. Vyhrává ten, komu se skořápka nerozbije.

Řekové barví velikonoční vajíčka jen načerveno – barva symbolizuje ukřižování Ježíše Krista a jeho zmrtyvýchvstání.

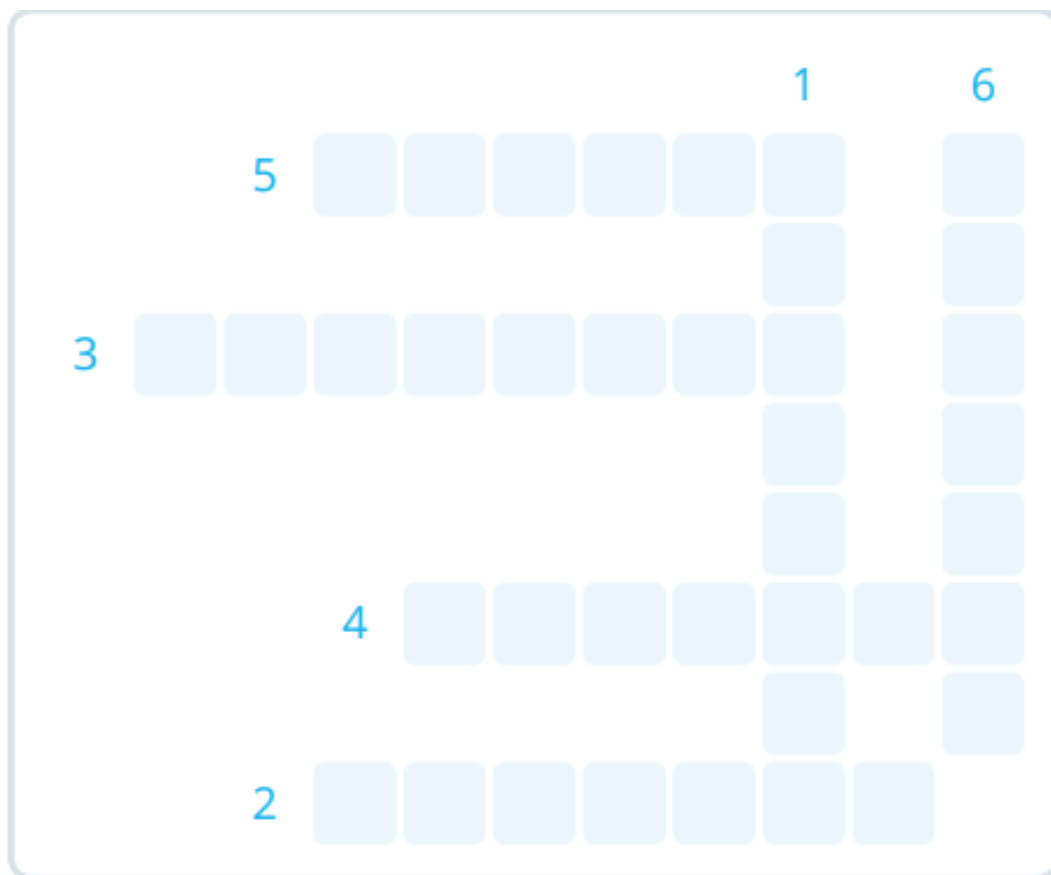
V Rusku se po obdarování vejci třikrát políbí, na důkaz přátelství a dobré vůle.

Na Filipínách podstupují na Velikonoce po vzoru Ježíše Krista křížovou cestu. Na hlavách mají nasazené trnové koruny a na závěr se nechávají přibít na kříž.

Elen Sekotová (IV. třída)

Velikonoční křížovka

Pomocí číslovaných vodítek najdete odpověď pro každou mezeru slov a napište ji na křížovku.

*Bára Fuchsová
(IV. třída)*

Napřič

2. upečený sladký bochánek (podobné těsto jako na vánočku) (7)
3. spletený svazek proutků a na konci má barevné stuhy (8)
4. snáší vejce (7)
5. je to hlodavec v některých zemích nosí velikonoční nadílku (6)

Dolů

1. obarvené vejce (8)
6. upečená buchta v podobě zvířete (7)

Pečení perníčků

Páříci o pracovních činnostech a během výtvarné výchovy vytvářeli produkty, které chtějí prodávat na školním jarmarku. A také přispět na podporu Ukrajiny. Vytvářeli ze slaneého těsta ptáčky, lístky a kočičky, různě zbarvená mýdla ovoněná jasmínovou a liliovou vůní nebo třeba hned měkké velikonočně laděné perníčky. Pokud si chcete také upéct perníková vajíčka, zde je recept **na těsto**:

- 500 g hladké mouky
- 12 dkg Hery
- 19 dkg medu
- 20 dkg moučkového cukru
- 2 celá vejce
- 1 lžička jedlé sody
- 1–2 lžičky perníkového koření
- šťáva z 1 citronu

Na polevu:

- 1 ks bílku
- 150 g cukru moučka
- 1 lžička citronové šťávy
- 1 lžička škrobu

Suché přísady smíchat v míse a přidávat vajíčka rozšlehaná ve vychladlém tuku s medem a citronovou šťávou. Těsto je velmi příjemné na omak jako plastelína. Nechte uležet v lednici zabalené do mikrotenu, při vyvalování pozor, těsto v teple rychle řídne. Pečeme na 180–200 stupňů cca 6–8 minut. Těsto je poměrně světlé a dost nabyde, hezčí jsou menší tvary. Hned po vytažení z trouby perníčky potřete rozmíchaným žloutkem, budou krásně lesklé. Po upečení zdobíme polevou.

Na polevu dobře prosejte moučkový cukr a škrob, bílek můžete také přecedit, aby byla výsledná poleva opravdu hladká a neucpávala zdobící sáček. Přidejte pár kapek citronové šťávy a vařečkou třete do požadované hustoty. Podle velikosti bílku budete muset hustotu ladit. Polevou naplníte zdobící sáček, odstříhnete opravdu malý růžek a perníčky ozdobte podle své fantazie.

Svatý týden

Velikonoce jsou největší křesťanské svátky. Věřící lidé se soustředí na tzv. **Svatý týden**, který předchází velikonočnímu pondělí. Tento týden je považován za poslední čas Ježíšova pozemského života.

Prvním dnem je **květná neděle**, kdy si křesťané připomínají příjezd Ježíše Krista do Jeruzaléma. Další dny jsou: **modré pondělí**, **šedivé úterý**, **Sazometná** nebo také **Škaredá středa**. V tento den Jidáš zradil Ježíše. Následuje **Zelený čtvrtek** a **Velký pátek**. Ten je brán jako den ukřižování a smrti Ježíše Krista a je dnem rozjímání a ticha.

Bílá sobota znamenala konec půstu, který začíná 40 dní před velikonoce **Popeleční středou**. V domácnostech se bílilo, a proto název Bílá sobota. V kuchyni se vařilo a peklo na Boží hod velikonoční a Velikonoční pondělí. Dívky a ženy zdobily vajíčka, chlapci a muži pletli pomlázky z čerstvého proutí. Této noci, při které křesťané bdí a modlí se, se říká **velká noc**, odtud název celých svátků. **Velikonoční neděle** neboli **Boží hod velikonoční** je předposledním dnem Svatého týdne. V noci ze soboty na neděli vstal Ježíš Kristus z mrtvých, z toho důvodu je pro věřící nejvýznamnějším dnem celých svátků právě neděle. Beránek, mazanec, vejce a další velikonoční dobroty se nechávaly světit a každý, kdo přišel na návštěvu, z nich kus dostal.

Velikonoční pondělí je posledním dnem Svatého týdne a je spojený s tradiční pomlázkou, kdy je cílem vyšlehání, což má symbolizovat omlazení, krásu a zdraví dívek a žen. Za odměnu za vyšlehání dostávali muži barevné pentle na pomlázku, zdobená vejce a alkohol, chlapci i sladkosti. Mezi zvyky Velikonočního pondělí bylo i objímání stromů, což mělo člověku dodat sílu. Součástí tradic byl i bohatý oběd.

Mnoho původních velikonočních zvyků a obyčejů se dodržuje i v současnosti. Většina z nich má symbolický význam, který vychází z kulturních i náboženských tradic.

Veronika Janoušková (VI. třída)

Jaro

Jaro je jedno ze čtyř ročních období. Rozpuká se příroda do krásy. Vyznačuje se začátkem vegetační aktivity rostlin. Prodlužují se dny, otepluje se. Vždy na jaře se líhnou malí ptáci.

Kluci hrají fotbal a holky si pletou korunky z pampelišek. Táta seká zahradu. Myslivci chodí dávat do krmelce seno.

Koníci cválají po pastvinách a srnky běhají po lesích.

Dobří lidé se starají o ptačí budky. Do krmítek dávají ptačí zob.

Po polích běhají divoká prasátka s malými selátky. Začínají se orat pole.

Nikola Podlešáková (VII. třída)

Oslavy velikonoce v USA

V USA neslaví Velikonoční pondělí, jen Velký pátek.

Pro americké věřící jsou Velikonoce symbolem Ježíše, jeho ukřižování a zmrtvýchvstání. Od Popelčiny střídy probíhají v kostelech mše, lidé drží půst a chystají se na tzv. "**Velkou Noc**". Někteří si dávají předsevzetí, která musí během příštích 40 dní vydržet. Na Zelený čtvrtek a o Velkém pátku chodí do kostela, poslouchají velikonoční hudbu a naslouchají Bibli. Hlavním svátkem je pak neděle. To děti, ať už z věřících nebo nevěřících rodin, očekávají velikonočního zajíčka se sladkostmi. Poté jde rodina do kostela a na společný sváteční oběd.

Typické velikonoce v USA

Americké Velikonoce jsou však vesměs spíše „nenáboženské“. Jak už jsme zmínili, volným dnem je Velký pátek. Domy i ulice jsou vyzdobené pestrými dekoracemi. V sobotu se rodiny schází a zdobí velikonoční vajíčka. Ta pak dospělí schovají po domě a na zahradě, kde je budou v neděli ráno hledat děti. Tento zvyk pochází z amerických pohádek, kde velikonoční vajíčka schovává přes noc velikonoční zajíček a děti je pak musí najít.

Neděle probíhá ve znamení hledání vajíček, rozbalování sladkostí od velikonočního zajíčka a hodování – podávají se tradiční jídla jako třeba pečená šunka, sladké brambory, zelenina nebo pečené jehněčí maso.

Jakub Barták (VIII. třída)

Uklid'me svět, uklid'me Česko – uklid'me si Netvořice!

Kdo jednou dobrovolně uklízel, nemá potřebu své prostředí znečišťovat.

A že to opravdu funguje, jsme se přesvědčili ve středu 23. 3. 2022. Do projektu Uklid'me si Netvořice! se zapojili žáci od 1. – 9. třídy.

Množství odpadu předčilo naše očekávání, například 8. třídě (žáci uklízeli úsek od hřbitova směrem ke Křížku a dále cestu na Břežany a zpět do Netvořic) nestačily ani vyfasované pytle a musely se jim dodat během úklidu do terénu.

Množství uklizeného materiálu jednotlivými třídami:

- 9. ročník – nasbíral 13 pytlů odpadu (SZ část Netvořic + okolí)
- 8. ročník nasbíral nejvíce – celkem 19 pytlů odpadu (SV část Netvořic + okolí)
- 6. + 7. ročník – 6 pytlů odpadu, 6 pytlů plastu (JV část Netvořic + okolí)
- 5. ročník – 5 pytlů (JZ část Netvořic + okolí)
- 3. + 4. ročník – 11 pytlů odpadu (J Netvořic + Písmenková stezka)
- 1. + 2. ročník – uklízeli odpad okolo školy (odpad nebyl tak objemný)

Žáci 8. a 9. ročníku na své trase narazil i na **nelegální skládky**, které obsahovaly pneumatiky, části auta, starý bazén, pytel se zvířecími kostmi a rozkládajícím se materiálem.

Kuriozity, které nás pobavily nebo zneklidnily: 1 mrtvá slepice v igelitce, podprsenka, znečištěné pánské spodní prádlo, výfuk od auta, zavařené okurky ve sklenici a peřiny.

Všechny děti uklízely s neuvěřitelným nadšením a bylo vidět, že jim nepořádek v přírodě vadí a u některého druhu odpadu vůbec nechápou, jak se tam dostal.

Motivace byla tak veliká, že i po skončení úklidu některé děti uspořádaly úklid ještě odpoledne ve své domovské obci (např. Dunávice).

Uklid'me svět, uklid'me Česko – uklid'me si Netvořice!

Protože každý odpad má svůj příběh, tak spolu se žáky 9. ročníku jsme jeden takový vytvořili. Je to příběh netvořického endemita a jmenuje se:

PLACAŤÁK BOŽKOVSKÝ (Rumus vipituz)

Popis:

Tělo je tvořeno křehkou (ale pevnou) schránkou, takže například pád z auta na silnici 105 málokdy přežije, ale jeho schránka je přesto nacházena s vysokou četností v neporušené podobě. Žije v okolí silnice, nejčastěji ve škarpách ve vzdálenosti 1-3 m od vozovky. Nachází se v průhledné formě, ale před vyprázdněním je zbarvený do hněda. V přírodě se dožívá až tisíce let (může být i nesmrtelný). V okolí silnice 105 se nachází v placaté podobě. Hlavu má užší než tělo a na hlavě nosí charakteristickou kovovou helmu. Výška je 15 cm, šířka 8cm.

Chování:

Nesnáší být sám a je velmi společenský. S lidmi je velký kamarád a svoji přítomností způsobuje radost. Rád pobývá ve škarpě a čeká na moment, kdy vykouknout. Je velmi problémový a patálie velmi přitahuje. Způsobuje většinu dopravních nehod, ale dělá jakoby nic.

Potrava:

Placaťáci se živí paraziticky, tzn., že žijí na úkor člověka. Konkrétně se živí jaterními a mozkovými buňkami, dále působí na nervovou soustavu a mění chování člověka v jejich blízkosti. V konečném důsledku mohou uzpůsobit až smrt. Často lidem způsobují nevolnosti a stavy, kterým se lidově říká „kocovina“.

Rozmnožování:

Rozmnožuje se nemocí jednoho nebo více lidí, které se říká závislost na alkoholu.

Proces rozmnožování: jeden člověk trpí alkoholismem a pohazuje placatáky kolem sebe u silnice 105 a na odbočce směrem na Maskovice.

Četnost výskytu druhu v oblasti Netvořice a okolí: 83 jedinců na cca 300m².

Žáci 9. ročníku, třídní učitelka Mgr. Aneta Fuchsová

Závěrem pár slov ředitelky školy

Děvčata a chlapci,

právě jsem dočetla vaše příspěvky do školního časopisu a některé z nich mě velice potěšily. Byly to především ty, které jste vytvářeli vy a nikoli pan učitel(ka).

Je tu čas, kdy nemusíme řešit covidová opatření a máme dostatek prostoru pro různorodé akce, projekty a samozřejmě pro klasickou výuku.

Do konce školního roku nás čeká mnoho akcí jako jsou školní výlety, vícedenní pobyty některých tříd, sportovní okresní soutěže, organizace okresního kola v házené u nás v Netvořicích, rozlučka s deváťáky a mnoho dalších. Je to nejkrásnější období ve školním roce.

Přesto je na prvním místě vaše studium, je nutné pravidelně se připravovat a minimálně chybět. Studium je vaše zodpovědnost. A je třeba si uvědomit, že se učíte jen a jen pro sebe, pro vaši budoucnost.

Přeji všem krásné jaro veselé Velikonoce!

Mgr. Ludmila Vodehnalová

Foto: Jaro na Netvořicku

